

csengeleli krónika

★ INFORMÁCIÓS LAP ★

VI. évfolyam 10. szám

1997. május 15.

CSENGELEI REKORDOK '97

Az elmúlt év júniusában jelentkeztünk először a "Csengeleli rekordok" című összeállítással. Most a második kiadást tesszük az olvasó elé.

Az eltelt egy év alatt számos új adat bukkant fel, több rekord született, így jelen összeállításunk az előzőhöz képest sokkal több érdekességet tartalmaz. Köszönöm az anyaggyűjtésben segítséget nyújtók - sokszor unalmas - munkáját!

Bízom benne, hogy az összeállításunkat érdeklődéssel fogják olvasni!

Molnár Mihály

Aljegyző: A közigazgatási kirendeltség első aljegyzője dr. Kelemen Antal volt.

Anyakönyvvezető: 1940. március 1-jén kezdte meg működését a "Szeged-Csengelei H. jelzésű párhuzamos anyakönyvi hivatal", melynek vezetésével Takács Mihály iskolaigazgatót bízták meg. Helyettese Orosz Ferenc volt. Az önálló Csengele első anyakönyvvezetője Balogh Béla lett.

Autóbusz: Az első rendszeres autóbusz-járat 1961-ben indult meg. Magántulajdonként először Csókási Tibornak volt autóbusza 1990-ben.

Autóversenyzés: A legeredményesebb versenyző páros a Csáki László-Sebők Balázs volt. Az 1996-os évben a H1 versenyautó kategóriában az országos bajnokság második helyén végeztek.

Bérföld: Szeged város bevételeinek növelésére először 1852-ben osztott ki bérparcellákat az addig közlegelőként használt Csengele területén. A bérlet 10 évig szólt.

Bűncselekmény: A legtöbb halált okozó bűncselekmény Hajagos-Tóth Imre és társai gyújtogatása volt 1988-ban. 9-en haltak meg.

Csárda: Az első csárda a kiskunmajsai határ felé, a Honfoglalás major helyén volt a 19. század közepén. A hagyomány szerint Rózsa Sándor is sűrűn megfordult benne.

Csengelei Krónika: A Csengelei Krónika az 1992. augusztus 20-i utcabálon jelent meg először. Tudomásunk szerint a legmesszebbre a Közép-Afrikai Köztársaságba került el a lapunk. Egy csengelei küldte el az Idegenlégióban szolgáló testvérének, aki a szolgálat végével haza is hozta.

Csengele név: Először egy 1493. június 5-én kelt oklevélben fordult elő "Chengele" formában. Az 1423-ból származó Gengel Teleke forma Csengelével való egyezése vitatott.

Darts: Az első darts bajnokságot a Korona sörözőben rendezték meg 1996. április 21-én. A legtöbb pontot (697) Földi Zoltán dobta 1996. december 27-én. Shanghaiban a legtöbb pontot (144) Tisóczki Ferenc érte el 1996. december 1-jén. Shanghaiban legkevesebb ponttal (18) Csókási Tibor győzött 1997. március 2-án, Shanghai dobással. Az első női bajnokságot 1997. március 2-án rendezték, melyen 301-ben Vighné Juhász Anett győzött. 301-ben a legeredményesebb versenyzők Horváth Péter és Vigh Attila, 2-2 alkalommal nyertek bajnokságot. 501-ben háromszor rendeztek megmérettetést, 1-1 alkalommal győzött Kopasz József, Vörös Tibor és Dóczi János. Mester 501-ben Vigh Attila 3 alkalommal nyert bajnokságot.

Vigh Attila, a háromszoros Mester 501 bajnok

Diákspornap: Az első diákspornapot 1986. szeptember 12-én rendezték meg.

Egyesület: Az első egyesület a Szeged-Csengelei Mezőgazdasági Egyesület volt, mely 1921-ben alakult meg.

Erdősítés: 1771-ben telepítettek először erdőt, homokkötés céljából.

Életkor: A legidősebb nő Toldi Mihályné született Dobos Etelka, aki 1897. december 17-én született. A legöregebb férfi Papp István, aki 1902. május 27-én született.

Életmentő: Egyetlen személy, Tarjányi István rendelkezik Életmentő emlékéremmel. 1988-ban kapta a Hajagos-féle gyűjtogatáskor nyújtott segítségéért.

Építmény: A legrégebbi épületmaradvány a Bogár tanya melletti templomrom, mely legkésőbb az 1200-as évek végén épült. A legöregebb ma is álló épület az általános iskola udvarán álló öreg iskola, mely 1896-ban készült el. A legmagasabb építmény a posta melletti telefontorony (48 m).

A legmagasabb építmények: telefontorony, viztorony és harangtorony

Emlékműavatás az első falunapokon (1995)

Falugyűlés: Az 1995. december 8-i falugyűlés (közmeghallgatás) mindössze 40 percig tartott.

Falunapok: Az első Csengelei Falunapokat 1995. június 3-5. között tartották.

Földrajz: Csengele legalacsonyabb területe a Lippai saroktól Kömpöc felé eső részen van, a tengerszint feletti magassága 90,5 m. A legmagasabb pont a Kiskunmajsja-Jászszentlászló-Csengele hármashatárnál található, a tengerszint feletti magassága 105,5 m. A belterület tengerszint feletti magassága kb. 96 m (változó).

Gólya: 1958-1974 közötti időből rendelkezünk adatokkal. E szerint 1958-ban nem volt Csengelén gólyapár. A legtöbb 4 volt, 1963-ban.

Gyógyszertár: Az 1962. november 1-jén megnyílt gyógyszertárat elsőként Fekete László vezette. Leghosszabb ideje Hegedűs Erzsébet vezeti, 1971. májusától (ma már vállalkozóként).

Haláleset: 1937-től rendelkezünk adatokkal. E szerint a legtöbb haláleset 1978-ban történt, 54-en hunytak el. A legkevesebb halott 1937-ben volt, 20.

Házasságkötés: A legtöbb házasságot 1946-ban kötötték, 53-at. A legkevesebbet 1993-ban, 6-ot.

Ikrek: Több kettes iker közül egyedül az 1960. szeptember 1-jén világra jött Nagy Tibor - Nagy Magdolna ikerpár volt eltérő nemű.

Iskola: A belső-csengelei iskolában kezdődött meg legkorábban a tanítás, 1896-ban. A tanyasi iskolák közül elsőként a Templomhalmi iskolát szüntették meg 1973-ban. Az utolsó külterületi iskolaként az Erdősarki szűnt meg 1995-ben.

Képviselő-testület: Az első képviselő-testület 1949. december 21-én tartotta alakuló gyűlését.

Keresztelés: A legtöbb keresztelés 1947-ben történt, összesen 101 gyermek részesült benne.

Keresztnév: A legelterjedtebb női keresztnév a Mária, 143 hölgyet neveznek így falunkban. A további sorrend: Erzsébet (113) és Ilona (103). A legelterjedtebb férfi utónév az István, 163-an viselik. A további sorrend: János (120) és József (118). [1992. év végi adatok szerint]

Lakossági létszám: A népszámlálási adatok szerint a legmagasabb lakossági létszám 1967-ben volt, akkor 3643 fő lakott a községben. A legkorábbi népszámláláskor (1869) 1192-en éltek Csengele kapitányság területén.

Lábméret: Ismereteink szerint a legnagyobb talpa Kun-Szabó Tibornak van, 50-es méretű.

Lottó: A legszerencsésebb lottózó Borbély József és társa volt, akik 1992-ben 3.554.000 Ft értékű gépkocsit nyertek a lottó tárgynyeremény sorsolásán. A legtöbb készpénzt Csányi László nyerte négyes találatával 1992-ben, 380.000 Ft-ot.

Motorkerékpár: Elsőként Balogh Istvánnak volt motorkerékpárja, az 1930-as években.

Mozi: A tanács által vásárolt keskenyfilmes (16 mm-es) mozigéppel az első előadást 1958. augusztus 20-án tartották. Előtte is voltak vetítések, de a berendezést máshonnan hozták. Az első helyi mozigépész Hajdú-Répa Péter, az utolsó Harkai István volt. Az utolsó mozielőadás 1990-ben volt.

Műholdvevő: A községben elsőként Vigh Sándornak volt ilyen készüléke, 1991-ben vásárolták.

Orvos: Az első kerületi orvos 1910-ben kezdte meg működését Csengelén. A nevét nem ismerjük. Az első név szerint ismert orvos dr. Kertész József volt, akit 1920-ban büntetésből helyeztek Csengelére. A legtöbb időt Csengelén töltő orvos dr. Varga Ferenc, aki 1972-ben került a faluba. Az első orvosnő dr. Takó Zsuzsa volt 1959-től.

Óvoda: Az óvoda első vezetője Kerekes Józsefné volt, aki egyben a leghosszabb ideig, 1974-től 1987-ig töltötte be ezt a tisztséget. A legrövidebb ideig Bozóné Molnár Éva volt vezető óvónő (1987. január 2. - augusztus 31.).

Öngyilkosság: A legtöbb öngyilkosságot 1986-ban követték el. Ekkor 6 ember lett öngyilkos, ebből 1 nő volt.

Önkormányzati ülés: 1992. november 24-én volt az az önkormányzati ülés, melyen a legkevesebb képviselő (9-ből 4) volt csak jelen.

Pap: A község első lelkipásztora Horpácsy (Jahan) Ignác volt 1936-tól. A legtöbb ideig, 27 évig Sztankai István volt pap a faluban. Az első csengelei születésű pap Laczkó Ferenc volt, akit 1966-ban szenteltek fel.

Plakett: Az első csengelei plakettet az Általános Iskola készítette az 1996-os év végén "A csengelei iskoláért" felíráttal Fejes Sándor tanár tervei alapján. A gipsz mintát Tóth Tibor kőfaragó-géplakatos készítette el. A tervek szerint elsőként az 1996/97-es tanév végén fogják adományozni.

Az első csengelei plakett

Polgármester: Az első polgármester Kordás István volt. 1990-ben választották meg és 1994-ig volt hivatalában.

Polgárőrnep: Az első csengelei polgárőrnep 1992. július 18-án került megrendezésre. Az utolsó 1994. július 2-án volt.

Posta: Csengele első postahivatala 1940-ben indult be. Az első postamester Katona Rózsa volt. Korábban a kiskunfélegyházi posta ügynöksége működött Csengelén. Arról nincs adatunk, hogy mikortól, de 1919. május 7-én már biztosan működött.

Rádió: Elsőként Kordás Mihály rendelkezett rádió készülékkel. A detektoros, fülhallgatós rádiót az 1920-as évek végén vásárolta.

Kun-Szabó Tibor, a legeredményesebb súlylökő

Régészeti lelet: A legrégebbi ember alkotta tárgyak 1938-ban kerültek elő Jójárt József földjén, a jászszentlászlói határ közelében. A korai avar leletek feltehetően a 620-640 közötti időből származtak, és valószínűleg katonai vezető vagy nemzetségfő voltak.

Sírásó: Az első sírásó Nagy Ferenc volt, aki egyben a leghosszabb ideig, 50 évig látta el ezt a tisztséget.

Súlylökés: A község területén nem folytatják versenyszerűen ezt a sportot. A legeredményesebb súlylökőnek Kun-Szabó Tibor tekinthető, aki a 1983-tól kezdve a Ruzsai Sportnapon minden évben aranyérmes lett.

Szakszervezet: Csengeleiek közül Balogh Károlyné (szül. 1936-ban Csengelén) érte el a legmagasabb tisztséget, a Élelmezésipari Dolgozók Szakszervezetének a főtákará volt.

Szarvasmarha: A szarvasmarha állományról a legkorábbi rendelkezésre álló adat 1570-ből származik. A török összeírás szerint Csengele pusztán ekkor 3100-at legeltettek.

Személygépkocsi: Először dr. Hunyadi János orvosnak volt autója az 1930-as évek végén.

Személygépkocsi lopás: Az először 1994. augusztus 12-én loptak el személygépkocsit a faluból, az élelmiszer bolt elől. A tettest a bűncselekmény elkövetése után rövid időn belül elfogták.

Szélmalom: Az első szélmalmot Kordás Mihály építette. Az építés dátuma nem ismert, de 1887-ben már állt.

Születés: Az első csengelei születési hellyel anyakönyvezett személy Király Anna volt. Király Antal és Virág Rozália gyermekeként született 1854. augusztus 18-án. 1937-től rendelkezünk adatokkal a születési számokról. E szerint 1947-ben született a legtöbb gyermek (101). Legke-

vesebben 1996-ban születtek, 13-an. A legutolsó otthon szülés 1984. január 4-én történt, ekkor jött világra Rácz Gabriella. Az első papás szülést Csáki Ágnes és Rácz András csinálta végig Vivien nevű gyermekük világra jöttékor, 1992. december 3-án.

Születési arány: Az újszülöttek neme közötti legnagyobb arányszámok

fiúknál		lányoknál	
1993	72,00 %	1975	62,23 %
1995	70,58 %	1987	61,91 %
1970	69,56 %	1940	60,68 %
1994	65,38 %	1988	60,00 %
1978	62,79 %	1984	58,34 %
1980	62,50 %	1968	57,78 %

Szülésznő: Az első név szerint ismert bába Gilicze Balázsné (Mári néni) volt a századunk első évtizedeiben. Az utolsó szülésznő Csókási Györgyné (Juhász Ilona) volt az 1960-as évek elejéig.

Takarékszövetkezet: A helyi kirendeltséget elsőként Papp Irén vezette 1981-1984 között.

Tanács: Az első tanácsválasztás 1950. október 22-én volt. A tanács első (alakuló) ülését 1950. október 27-én tartotta.

Tanácselnök: Az első tanácselnök Sárközi Irén volt, 1950-ben választották meg. Az utolsó tanácselnök Kordás István volt, aki 1990-ig töltötte be ezt a posztot.

Tanyaszám: A legmagasabb tanyaszám a 861-es.

Telefon: Az első telefont a postaügynökségen szerelték fel 1937. augusztusában (a vasútállomáson hamarabb is volt, de az Kistelek területéhez tartozik).

Televízió: A művelődési házban 1960-tól lehetett televíziót nézni. Magánszemélyként Gera Pál vásárolt először televíziót, 1963-ban.

Temető: Az 1928-ban létrehozott temetőben elsőként egy gyermeket, Vakulya Józsefet temették el.

Termelőszövetkezet: Az első tsz a Lenin volt, mely 1951 őszén alakult meg és 1956-ig működött.

Testmagasság: A legmagasabb férfi Longa István 197 cm-rel. A legmagasabb nő Nagyné Vágó Éva 184 cm-rel. A legalacsonyabb felnőtt férfi Juhász János 144 cm-rel, a legalacsonyabb nő pedig Hegedűs Éva 148 cm-rel.

Térkép: A legrégebbi ismert térképet, melyen Csengele neve szerepel, Kaltschmidt Ábrahám készítette 1747-ben.

Tsz-elnök: Az első tsz-elnök Sinka István volt, aki a Lenin TSZ-t vezette 1951-től. A leghosszabb ideig, 26 évig Gazsovits József volt tsz-elnök. 1962-ben lett az Aranykalász elnöke, amihez 1965-ben a Kelőpatak, majd 1975-ben az Egyetértés és Egyesült tsz-ek csatlakoztak.

Tűzeset: Az utóbbi évtizedekben 1988-ban volt a legtöbb tűz, 14 eset.

Tűzoltóság: Az önkéntes tűzoltók első parancsnoka Sípos István kocsmáros volt.

Utánfutó: Az első személygépkocsi utánfutó 1979-ben jelent meg a községben.

Üzem: A legtöbb munkást foglalkoztató üzem a Sigma-Pack Kft. konzervgyára, ahol 180-an dolgoznak.

Válás: A legtöbb válás az 1981-ben kötött házasságokból származott: 11-ből 4-et bontottak fel (36,36 %).

VB-titkár: A tanács végrehajtó bizottságának első titkára Balogh Béla volt 1950-től. Az utolsó pedig Franczia Jenőné, aki 1990-ig töltötte be ezt a tisztséget.

Vezetéknév: A leggyakoribb vezetéknév a Tóth, összesen 83 személy viseli falunkban. A további sorrend: Hegedűs (52), Szabó (48), Nagy (46) és Horváth (43). [1992. év végi adatok alapján]

Védőnő: Az első csengelei védőnő Csóti Margit volt 1947-től.

Villamosítás: A községben elsőként a belterületi iskolában gyulladt ki a világítás, 1959. november 7-én. A tanyai iskolák közül először a Pántlika útít villamosították 1965. október 31-én. Utoljára az Erdősarki és a Vadgerlés iskolák kerültek sorra 1968. november 30-án.

Jegyzetek:

Hirdetések

3 éves Thermotéka 60 típusú gyári gázkazán eladó a hozzá való kéménnyel együtt. Érdeklődni Novák Jenőnél a Csengele tanya 147. szám alatt lehet.

Vadonatúj 165/70X13 méretű Good Year gumi Szamara felnival eladó. Kócsó István Csengele, Árpád u. 17. ☎ 386 083

Árpa, kukorica, búza, zab, rozs vetőmag, köles kis és nagy tételben, továbbá tápok és örlmények kaphatók a csengelei vasútállomásnál lévő Kisbeterő termény boltjában (Kistelek Tanya 312.).

Nyitva 6-tól 18 óráig. Hétfő szünnap.

1000 mázsa kacsá trágya van eladó Dora Zoltánnál a Csengele tanya 24. szám alatt. Rádió telefon: 06-30/353 956.

A Csengele, Kossuth u. 12. szám alatti ház eladó. Érdeklődni lehet Varga Szabolcsnál a Csengele, Felszabadulás u. 12. szám alatt szombat délutánonként.

Eladó 65-11-es Zetor 700.000 Ft-ért, XT-3-as kétsoros tárcsa felújítva (összes csapágy cserélve) 170.000 Ft-ért. Érdeklődni Gémes Antalnál a Csengele tanya 13. szám alatt lehet.

Fotó szaküzlet Kisteleken, a posta mellett!

- Igazolványkép, gyermeksorozat, ballagás, esküvő-lakodalom, egyéb rendezvények felvétele.

- Fényképezőgépek, filmek, elemek, albumok, képkeretek nagy választékban kaphatók!

- Fényképezőgép javítás, szaktanácsadás.

- Filmkidolgozás 1 nap alatt!

Nacsa Jánosné fényképész

Kistelek, Kossuth u. 16.

rádió☎06-60/488 324

☎(este) 329 659

Shell gázcseretelep nyílt a Csengele tanya 581. szám alatt, a konzervgyárral szemben. Nyitva minden nap 8-tól 20 óráig.

Csáki László

A csengelei Vetter Kft. megkezdte a fóliás termesztésű HRF típusú paprikafajta ezévi felvásárlásához a szerződések, megállapodások kötését. Érdeködni lehet az alábbi telefonokon:

(62) 386 144 és (20) 246 844.

Táp-takarmány kereskedésemet PB-gáz, tüzelőanyag és építőanyag (betongerenda, cserép, téglá, kőpor, cement, mész, faanyag, sóder stb.) árusítással bővíttem. Előrendelés esetén néhány napos határidővel házhoz szállítom a megrendelt anyagot. Gyors kiszolgálás, kedvező árak!

A nyitvatartási rend: keddtől péntekig 7-től 16 óráig, szombaton 7-től 12 óráig.

Baranyi József kereskedő Csengele, Arany J. u. 1.

☎ 386 024 rádió ☎ 06-60/480 678

Családi eseményekre (lakodalom, ballagás stb.) 220 Volttal működő hűtőkocsit lehet bérelni Csókási Lászlótól a Csengele, Petőfi u. 20. szám alatt. ☎ 386 082

Háztáji gépekhez való alkatrészek gyártását (fogaskerék stb.) vállalom. PB-gáz szabványos csatlakozó (pörkölőhöz stb.) állandóan kapható.

Dénes Balázs vállalkozó

Csengele, Felszabadulás u. 3. ☎ 386 017

A Csengelei Polgárőr Csoport támogatóinak
havonta kétszer megjelenő lapja

Kiadja és sokszorosítja: Csengelei Polgárőr Csoport Felelős kiadó: Kucsora Péter
Szerkesztőség: Csengele, Felszabadulás u. 11. Felelős szerkesztő: Molnár Mihály
